

Broj: 01-040/23-5855/1

Podgorica, 26. juna 2023. godine

USTAVNI SUD CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore je razmotrila Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredaba člana 301 stav 1 tačka 3, člana 302 stav 8 tačka 3, i člana 303 st. 1 i 2 Zakonika o krivičnom postupku ("Službeni list Crne Gore" br. 57/09, 49/10, 35/15 i 145/21) koju je podnio advokat Borislav Radović, i daje sljedeće

MIŠLJENJE

Podnosilac Inicijative smatra da su odredbe člana 301 stav 1 tačka 3, člana 302 stav 8 tačka 3 i člana 303 st. 1 i 2 Zakonika o krivičnom postupku, suprotne čl. 20 Ustava Crne Gore kojim se svakome garantuje pravo na pravni lijek protiv odluke kojom se odlučuje o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu. Po njegovom mišljenju osporenim odredbama uskraćena je mogućnost okrivljenom ili optuženom licu da može potpisati sporazum o priznanju krivice prije nego što se u skladu sa članom 301 stav 1 tačka 3 Zakonika o krivičnom postupku odrekne prava na izjavljivanje žalbe na odluku suda donijetu na osnovu sporazuma o priznanju krivice, kao i da se istovremeno okrivljenom ili optuženom uskraćuje pravo na izjavljivanje žalbe protiv rješenja suda o usvajanju sporazuma o priznanju krivice. Pri tome, podnosilac inicijative navodi da se u praksi sporazum zaključuje u neravnopravnim uslovima, i u najvećem broju slučajeva kada se okrivljeni nalazi u pritvoru. Dodaje da zakonodavac propuštajući da sporazum kvalifikuje kao „Odluku“ iz člana 301 stav 1 tačka 3, izbjegava ustavnu obavezu da protiv sporazuma o priznanju krivice propiše pravo na pravni lijek.

Takođe, ukazuje i da omogućavanje prava na pravni lijek ne bi bilo na štetu tužilaštva, jer bi u slučaju ukidanja sporazuma o priznanju krivice, uvijek postojala mogućnost suđenja, i prilika da se pred sudom opravdaju navodi optužnice. U konačnom, zaključuje da bi prepuštanje postupajućim sudijama i tužiocima mogućnosti tumačenja pravnih normi suprotno jasnom jezičkom određenju i kvalifikaciji, bilo na štetu Ustavom zajemčenih prava čovjeka i građanina.

Smatramo da su navodi inicijative neosnovani.

Članom 301 stav 1 Zakonika o krivičnom postupku, koji se odnosi na predmet sporazuma o priznanju krivice, propisano je da sporazumom okrivljeni u potpunosti priznaje krivično djelo za koje se tereti ili priznaje više krivičnih djela u sticaju, a okrivljeni i državni tužilac se, između ostalog, u okviru tačke 3 istog člana, saglašavaju i o odricanju stranaka i

branioca od prava na žalbu protiv odluke suda donesene na osnovu sporazuma. Zatim, članom 303 stav 8 tačka 3 propisano je da se protiv presude kojom se okrivljeni oglašava krivim u skladu sa usvojenim sporazumom, žalba dozvoljava samo u slučaju kada presuda nije u skladu sa sporazumom. I na kraju, članom 303 st. 1 i 2 propisuju da se na osnovu pravosnažnog rješenja o usvajanju sporazuma o priznanju krivice donosi presuda, na koju je žalba dozvoljena samo u slučaju kada nije donijeta u skladu sa zaključenim sporazumom.

Tumačenjem navedenih odredaba koje se inicijativom osporavaju, pojedinačno i u međusobnoj vezi, smatramo da okrivljenom nije povrijeđeno pravo na pravni lijek, a iz sljedećih razloga.

Pomenute odredbe čl. 301, 302 i 303 prvenstveno se moraju sagledati kako u okviru opštih pravila koja se tiču prava na pravni lijek, tako i u odnosu na suštinu samog instituta sporazuma o priznanju krivice. Pravo na pravni lijek predstavlja osnovno pravo utemeljeno kako u Ustavu, tako i u drugim relevantnim međunarodno pravnim propisima. Međutim, ne postoji interes da učesnici sporazuma imaju pravo napadanja sudske odluke koja je donijeta baš na osnovu sporazuma koji predstavlja izraz saglasnosti volja stranaka. U pomenutom je *ratio legis* obaveze da sporazum posjeduje, kao njegov sastavni dio, i element odricanja stranaka i branioca od prava na žalbu. Ovo posebno iz razloga što se odricanje od prava na žalbu odnosi na odluku suda donesenu na osnovu sporazuma koji je izraz volje stranaka, i samo u slučaju kada je sud u cjelosti prihvatio sporazum.

Uskraćivanje prava na žalbu u ovim okolnostima ne predstavlja povredu Ustava Crne Gore, ni zbog toga što se mora sagledati i činjenica da u odnosu na sami sporazum ipak postoji pravo na žalbu, koje propisano članom 302 stav 10 Zakonika o krivičnom postupku kojim je propisano da rješenje kojim se sporazum o priznanju krivice usvaja, odbacuje ili odbija sud unosi u zapisnik. Protiv rješenja kojim se sporazum o priznanju krivice usvaja žalbu može izjaviti oštećeni, a protiv rješenja kojim se sporazum odbija državni tužilac i okrivljeni.

Dakle, ispravno je rezonovati da jedino oštećeni ima pravo na žalbe u situacijama kad se donosi rješenje o usvajanju sporazuma, jer okrivljeni i državni tužilac kao stranke u postupku, isti potpisuju saglasnom voljom, i to nakon što su se sporazumjeli o bitnim elementima rješavanja krivičnog predmeta, dok, ukoliko sud procijeni da ima mjesta odbijanju sporazuma, stranke u postupku neće biti uskaraćene za pravo na izjavljivanje žalbe na takvu odluku.

Iz svega navedenog proizilazi da osporene odredbe člana 301 stav 1 tačka 3, člana 302 stav 8 tačka 3 i člana 303 st. 1 i 2 Zakonika o krivičnom postupku nijesu nesaglasne sa članom 20 Ustava.

VLADA CRNE GORE

P R E D S J E D N I K

Dr Dritan Abazović

Dostavljeno:

- Ustavni sud Crne Gore;
- a/a;